

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Gemeenteraden van de deelnemende gemeenten
aan de GR Geul en Maas; Maastricht, Meerssen
en Valkenburg aan de Geul

BEZOEKADRES
Ankerkade 275
6222 NL Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht
WWW.GEMEENTEMAASRICHT.NL

ONDERWERP
Kaderbrief Begroting 2025

DATUM
29 april 2024
Verz. 29 april 2024

BIJLAGEN
--

BEHANDELD DOOR
N.T.M. (Dirk) Oud

DOORKIESNUMMER
06 – 29 20 33 15

ONZE REFERENTIE
745244

E-MAILADRES
Dirk.Oud@maastricht.nl

FAXNUMMER
--

UW REFERENTIE
--

Geachte leden van Gemeenteraad,

Voor u ligt de Kaderbrief 2025 van de gemeenschappelijke regeling Geul en Maas (GR Geul en Maas). Deze Kaderbrief 2025 schetst de (ontwerp) Begroting 2025, die u op uiterlijk op 1 juni 2024 toegezonden krijgt. De GR Geul en Maas betreft een 'beleidsarme GR' die, via uitvoeringsorganisatie Stadsbeheer Maastricht, zich louter richt op haar uitvoerende inzameltaken. Deze uitvoerende inzameltaken zijn het resultaat van reeds vastgesteld beleid van de drie deelnemende gemeenten: Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul (hierna: Valkenburg). Denk hierbij het gemeentelijke Duurzaamheidsbeleid, het onlangs vastgestelde Regionaal Beleidskader Afval en Grondstoffen, de Afvalstoffenverordening (inclusief uitvoeringsbesluit) en de Verordening inzake afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. In de Kaderbrief Begroting 2025 schetsen we vooral onderwerpen/ontwikkelingen die organisatorische en financiële impact op de Begroting 2025 van de GR Geul en Maas kunnen hebben. Beleidsinhoudelijke onderwerpen/ontwikkelingen zijn immers aan de individuele gemeenten zelf.

A). Gemeentelijk Grondstoffenplan (vaststelling eind 2024)

Gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul werkten afgelopen jaar aan een nieuw (strategisch) *Regionaal beleidskader afval- en grondstoffenbeleid*. Dit nieuwe beleidskader geeft duidelijkheid over ambitie, strategie & kaders, regionale samenhang en focus & afbakening. Het *Regionaal beleidskader afval- en grondstoffen* heeft u inmiddels vastgesteld. Hierop volgt het (individuele) *Grondstoffenplan* welke tactisch en operationeel van aard is. Dit plan wordt door het Bestuur van de GR Geul en Maas **eind 2024** aan de Colleges ter vaststelling aangeboden.

Volgordelijk gezien, zullen pas ná de vaststelling van het grondstoffenplan eind 2024, de organisatorische en financiële consequenties van de inzamelmethodieken daarvan in de GR Begroting opgenomen en verwerkt kunnen worden. Derhalve zal voor de input van de Begroting 2025 nog uitgegaan moeten worden van het huidige vigerende beleid vanuit de individuele gemeenten Maastricht, Meerssen en Valkenburg. Wel zullen we, waar mogelijk, in de Begroting 2025 alvast anticiperen op de gewenste maatregelen die in de vorm van vier 'quickwins' reeds per kalenderjaar 2025 uitgevoerd kunnen gaan worden. Deze quickwins worden hieronder uitgelegd.

DATUM
29 april 2024

A1). Quickwin 1: Poorttarieven milieuparken 2025

Op de milieuparken kunnen inwoners terecht voor al hun huishoudelijk afval. Veel afval (waaronder ook sinds 2024: matrassen en AB-hout) kan kosteloos worden ingeleverd. Enkel nog voor: *C-hout, dakafval, grond, puin en ongesorteerd fijn- en grof huishoudelijk afval* moet worden betaald. In het (vastgestelde) Beleidskader is aangegeven dat er herziening van de milieustraattarieven wordt gewenst. Hieraan wordt in aankomende Begroting 2025 invulling gegeven door ook *C-hout, dakafval, grond, en puin* gratis afvalstromen te laten worden. Inwoners kunnen per 1 januari 2025 daarmee al hun gescheiden (gesorteerde!) afvalstromen in de verschillende monostromen kosteloos (gratis) aanbieden. Dit komt het hergebruik, danwel recycling ten goede. Uitzondering hierop betreft het aanbieden van ongescheiden (ongesorteerd!) fijn- en grof huishoudelijk afval. Dit correspondeert met het gewenste diftar-principe, waarbij de vervuiler betaalt en de nadrukkelijke wens om afval zoveel als mogelijk aan de bron te scheiden.

Milieupark Het Rondeel

De toepassing van overwegend gratis poorttarieven op de milieuparken heeft gevolgen voor de bedrijfsvoering op milieupark Het Rondeel. Op milieupark Het Rondeel wordt niet per kuub (m3) ingeschat, maar per daadwerkelijke afgewogen kilogram (kg) gefactureerd. Hiervoor is het Milieupark destijds evenredig ingericht met een '*betaalgedeelte*' en een '*gratis gedeelte*', waarbij de (2) inweeg- en uitweeginstallaties de fysieke scheiding betreft. Doordat nog slechts 2 afvalstromen (fijn- en grof huishoudelijk afval) betaalfracties blijven, is deze verdeling achterhaald c.q. fysiek niet mogelijk. Zodoende wordt voorgesteld om per 1 januari 2025 geen gebruik maar te maken van de 2 inweeg- en uitweeginstallaties en deze (tijdelijk) buiten gebruik te stellen. Er zal dan ook op Rondeel per kuub (m3) ingeschat en betaald gaan worden. Dit voorkomt eveneens veel (onnodig) administratieve ('in- en uitwegen') en logistieke handelingen ('omrijden').

Wanneer nog wel waarde wordt gehecht aan het in- en uitwegen, het '*betaalgedeelte*' en '*gratis gedeelte*' dan zal het milieupark daarop heringericht moeten worden. Dit vergt nadere investeringen.

DATUM
29 april 2024

A2). Quickwin 2: ophalen grofvuil 1x per jaar gratis met blijvende verwerkingskosten

In het (vastgestelde) Beleidskader is aangegeven dat er herziening van de werkwijze en tarifiering van het grofvuil (op afroep) aan huis wordt gewenst¹. *“Het aan huis ophalen van grof restafval is een service die we willen behouden, zeker voor doelgroepen die minder gemakkelijk de milieuparken kunnen bereiken. Omdat dit om restafval gaat, moet in ieder geval het restafvaltarief worden betaald. We werken twee varianten uit: alle inwoners kunnen 1x per jaar zonder ophaalkosten gebruik maken van deze service, de ander optie is dat alleen voor de minder mobiele doelgroep beschikbaar is”.*

Met inachtneming van uw beraadslagingen bij de vaststelling van het Beleidskader zullen wij (voor nu) de Begroting 2025 (financieel) baseren op een grofvuilservice waarbij huishoudens:

- *het grofvuil via telefoon, milieuapp of website laagdrempelig ter inzameling kunnen aanmelden, **waarna SBM het grofvuil op afspraak via efficiënte route komt ophalen;***
- *het grofvuil **1x per jaar gratis** kunnen afroepen. De ophaalkosten ad. € 27,80 (peiljaar 2024) wordt derhalve de eerste maal per jaar niet in rekening gebracht;*
- *het aanbieden van grote elektrische apparaten (zoals koelkasten, tv's, zonnepanelen, etc.) **niet meer separaat ad. 37,60 (peiljaar 2024) hoeven bij te betalen;***
- *enkel nog de **verwerkingskosten** van het opgehaalde grofvuil, zoals ook op de milieuparken én conform uw gewenste diftar principe, **blijven te betalen** (kosten afhankelijk van kg).*

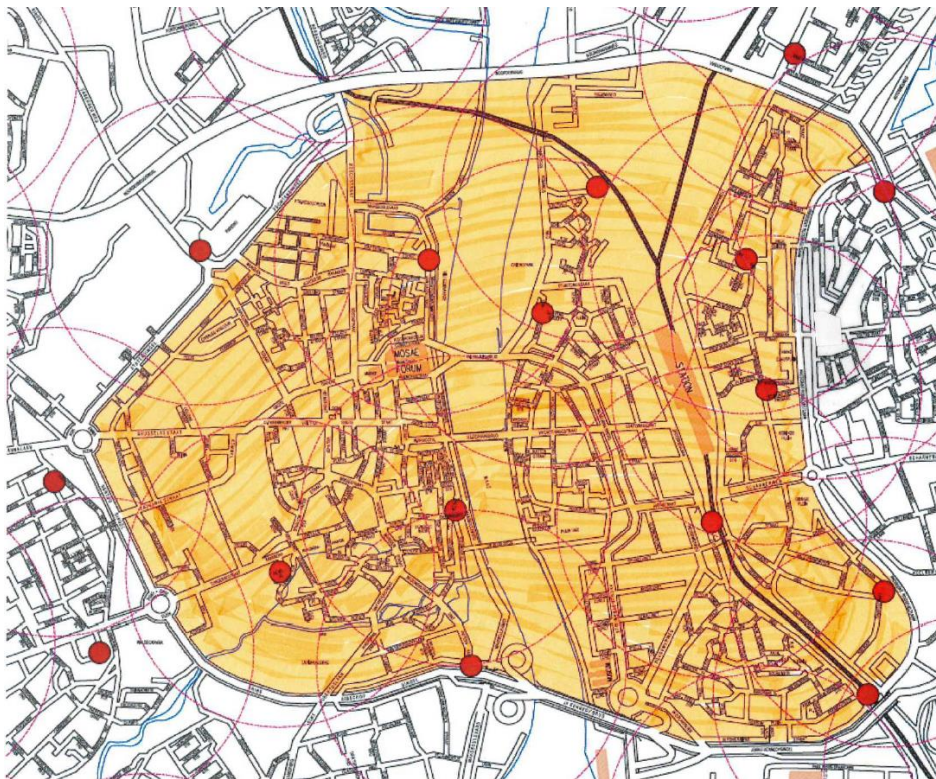
¹ In de huidige situatie (2024) wordt grofvuil in Maastricht wekelijks op afroep opgehaald en grofvuil in Meerssen en Valkenburg 1x per 2 weken. Hierbij worden ophaalkosten (€ 27,80) én verwerkingskosten (afhankelijk van kg) in rekening gebracht (via pintransactie op de vrachtwagen). Grote elektrische apparaten wordt daarnaast nog extra afgerekend.

DATUM
29 april 2024

A3. Quickwin 3: Inzameling aan huis PMD Maastricht (uitgezonderd Maastricht Centrum)

Overeenkomstig het (vastgestelde) Beleidskader (inclusief oplegger en RiB) wordt (naar voorbeeld van gemeente Meerssen en Valkenburg) PMD per 1 januari 2025 stadsbreed (met uitzondering van Maastricht Centrum) aan huis ingezameld via de transparante PMD-inzamelzak. De ondergrondse PMD-containers in de wijken worden vervolgens voorjaar 2025 verwijderd en vervangen voor ondergrondse luierscontainers en papiercontainers. In Maastricht Centrum (het gebied temidden van de Singels, Noorderbrug, Kennedybrug en Groene loper) zal de ondergrondse inzameling van PMD via de milieuperrons aankomende jaren echter voorlopig nog gecontinueerd moeten blijven worden.

Binnen dit gebied (**anders dan in de overige wijken van Maastricht**) lijkt immers de plaatsing van voorgenomen ondergrondse restafvalcontainers omwille van ondergrondse infra (warmtenet, kabels en leidingen), verkeer (tunnels, parkeergarages, maaiveld parkeren, doorstroming, veiligheid), lichtmasten, openbaar groen, beschermd stadsgezicht, etc. geen gemakkelijke opgave. Om te voorkomen dat inwoners van Maastricht Centrum zowel de restzak alsook de pmd-zak moeten bezigen, blijft de ondergrondse PMD-inzameling op de 12 milieuperrons in dit gebied voorlopig nog aankomende jaren gehandhaafd. De Begroting 2025 zullen wij derhalve (financieel) baseren op een combinatie van pmd-inzameling aan huis via transparante pmd-zakken (1x per 2 weken) én een continuering van de huidige ondergrondse pmd-inzameling in uitsluitend Maastricht Centrum. Wanneer projectontwikkelaars in het gebied Maastricht Centrum binnen hun planvorming desgewenst ondergrondse restafvalcontainers willen plaatsen, zullen wij dat overigens niet tegenhouden. Integendeel. Elke locatie die aankomende jaren in dit gebied gerealiseerd kan worden, helpt ons om het restafval ook in Maastricht Centrum ondergronds in te gaan zamelen.

DATUM
29 april 2024

A4). Quickwin 4: Inzameling luier- en incontinentiemateriaal Meerssen en Valkenburg

Overeenkomstig het (vastgestelde) Beleidskader is (naar voorbeeld van gemeente Maastricht) de ondergrondse luier&inco-inzameling in Meerssen en Valkenburg eveneens gewenst. De huidige locaties van ondergrondse glaszameling (in gemeente Meerssen) en glas- en textielinzameling (in de gemeente Valkenburg) worden voorjaar 2025 voorzien van ondergrondse luiercontainers, waarin inwoners kosteloos hun luier- en incomateriaal kunnen weggooien. Vanaf voorjaar 2025 worden de distributiepunten in Meerssen en Valkenburg die restzakken en pmd-zakken verstrekken, eveneens voorzien van de luierzakken. Oplevering van alle werkzaamheden is voorzien op 30 juni 2025. De Begroting 2025 zullen wij derhalve (financieel) baseren op de (ondergrondse) inzameling van luiers en incontinentiemateriaal (inclusief de daarbij behorende distributie van luierzakken) per 1 juli 2025.

→ NOTABENE: Investerings- & aanwijsbesluiten ondergrondse afvalcontainers

Investerings- en aanwijsbesluiten in ondergrondse afvalcontainers zijn niet gering en het besluit hiertoe betreft niet de bevoegdheid van de GR Geul en Maas. De bevoegdheid om over dergelijke investeringen te besluiten ligt daarentegen bij de Gemeenteraad van de betreffende gemeente waar de investeringen gaan plaatsvinden alsmede de gemeenteraad van Maastricht. Daarnaast vergt de plaatsing van een ondergrondse afvalcontainer een aanwijsbesluit van het College van B&W alwaar de ondergrondse afvalcontainers worden geplaatst. Het is derhalve noodzakelijk om de juiste en tijdige besluitvorming in College (aanwijsbesluit) en Gemeenteraad (investeringskrediet) te doorlopen alvorens tot plaatsing van de ondergrondse afvalcontainers over te kunnen gaan.

D). Inkoopkosten restzakken en pmd-zakken

De kosten van de inkoop (fabricagekosten) van restzakken en pmd-zakken zijn nu onderdeel van de begrotingen van gemeenten Meerssen en Valkenburg. Per 2025 zijn deze inkoopkosten echter in de GR Begroting opgenomen, waarbij deze aan de individuele gemeenten worden toegerekend. Daarmee zullen gemeenten Meerssen en Valkenburg per 2025 meer aan de GR gaan betalen, maar komen deze kosten daarentegen vrij in de eigen gemeentelijke begrotingen. Broekzak, vestzak.

E). Papierinzameling huis-aan-huis (met vrijwilligers) Meerssen en Valkenburg

De huis-aan-huis papierinzameling, veelal in de avond en op zaterdag alsmede uitgevoerd door vrijwilligers van verenigingen, is (anders dan bij de gemeente Maastricht) thans geen werkzaamheid van de GR Geul en Maas. Gemeente Meerssen en Valkenburg hebben de volledige inzameling (inclusief de verwerking) van oud papier via Europese aanbesteding weggezet bij PreZero. Dit contract verloopt van rechtswege op 30 juni 2025. PreZero heeft onlangs aangegeven bij een volgende (Europese) aanbesteding niet meer te willen inschrijven als zij de inzameling met vrijwilligers moeten gaan uitvoeren. Stadsbeheer Maastricht heeft de gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul een voorstel gedaan om per 1 juli 2025 deze inzameling uit te voeren. Met verenigingen die in staat zijn om overdag door de week in te zamelen, wordt de inzameling dusdanig vormgegeven. Met verenigingen die daartoe niet in staat zijn, blijft de inzameling in de avonduren of in het weekend. Omdat de gemeenten zich in dit voorstel van Stadsbeheer Maastricht kunnen vinden, wordt het in het verdere verloop van 2024 uitgewerkt. Voor de volledigheid wordt hierbij vermeld dat de inzameling met verenigingen in Maastricht per 1 juli 2025 niet wijzigt.

DATUM
29 april 2024

F). Afvalcoaching

Het (vastgestelde) beleidskader schrijft over de wenselijkheid van afvalcoaching. *“De taken die een afvalcoach uitvoert variëren van laagdrempelig contact onderhouden met inwoners om hen te helpen en adviseren over aanbieden en scheiden van afval tot het in kaart brengen van de knelpunten per wijk en hier een plan voor maken”.*

De gemeente Meerssen heeft aangegeven dat zij zelf invulling gaat geven aan afvalcoaching. In de Begroting 2025 zullen wij de personeelskosten van één (fulltime) afvalcoach gaan begroten en deze kosten naar inwoneraantal over de gemeenten Maastricht en Valkenburg aan de Geul verdelen. De afvalcoach zal door SBM ingehuurd worden of in dienst treden, waarbij de werkzaamheden per 1 januari 2025 gaan plaatsvinden. De afvalcoach zal per genoemde datum direct gaan meewerken aan alle voorgenomen wijzigingen omschreven in de aanstondse Grondstoffenplannen van Maastricht en Valkenburg aan de Geul. Denk hierbij bijvoorbeeld aan uitleg over het goede afvalaanbied- en afvalscheidingsgedrag en de informatievoorziening richting inwoners bij de totstandkoming van de ondergrondse afvalcontainers.

G). Elektrificatie van het wagenpark

De gemeente Maastricht heeft als ambitie in 2030 een klimaat neutrale organisatie te zijn. Voor het wagenpark betekent dit CO2 neutraal zijn. Met de cijfers en marktontwikkelingen anno 2024 in ogenschouw nemend kunnen we stellen dat er kostenstijgingen gaan komen om onze logistieke operatie, klimaat neutraal te kunnen krijgen. Denk hierbij aan de kosten voor een uitgebreide laadinfrastructuur en de fors hogere kosten van aanschaf van duurzame voertuigen. Op welk moment de grootste investeringen gaan plaatsvinden is echter nog onzeker omdat netcongestie op dit moment een bottleneck vormt om snel stappen te kunnen zetten. Het stroomnet zit landelijk overvol. Daarop is Zuid-Limburg geen uitzondering.

Stadsbeheer heeft echter alle voorbereidende maatregelen getroffen om wel snel te kunnen schakelen indien de tijd rijp is.

- De basisvoorzieningen (grote trafo en zware kabel) worden in september 2024 geleverd en aangesloten;
- Nagenoeg alle aanbestedingen op het onderwerp van voertuigen, zijn klaar om snel duurzame voertuigen in te kunnen kopen;
- De onderhoudsdienst heeft de nodige trainingen reeds afgerond om ook de nieuwe voertuigen te kunnen gaan onderhouden;
- Medio april krijgen we de resultaten van een onderzoek dat gaat aangeven hoe we op een vol stroomnet toch de stap naar klimaat neutraliteit kunnen maken;

Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid kan gesteld worden dat de logistieke kosten de komende jaren exponentieel zullen stijgen. Duurzaamheidsdoelstellingen kosten in de regel geld en leveren klimaatwinst/verbetering luchtkwaliteit op. In Maastricht wordt daarnaast per 1 januari 2025 een zero emissie zone ingevoerd. Dat kan betekenen dat wellicht al iets eerder dan het oorspronkelijke pad van 2030 voertuigen dienen te vervangen. Omdat we nog geen definitieve antwoorden op onze ingediende zienswijze hebben gehad, kunnen we de effecten van de invoering op ons wagenpark nu nog niet volledig overzien en onderdeel te laten zijn van de begroting 2025.

DATUM
29 april 2024

H). Leidraad fysieke belasting (beoogde vaststelling 2024)

De afvalinzameling in Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul kenmerkt zich als een fysieke en arbeidsintensieve afvalinzameling. Denk hierbij aan de huis-aan-huisinzameling van restzakken en pmdzakken alsmede gft- Emmertjes, gft-containers en takkenbundels. Deze dienen allen door de beladers fysiek opgetild en in de vuilniswagen gegooid danwel geleegd te worden. Deze fysieke werkzaamheden worden vanaf 2025, middels de implementatie *Leidraad Fysieke Belasting* in 2024, meer begrensd om werknemers gezonder ouder te laten worden. De financiële consequenties, die het voldoen aan de leidraad met zich meebrengen, zullen per definitie kostenverhogend zijn, maar zijn nog niet specifiek te kwantificeren.

I). Aanbesteding inkoop en onderhoud afvalcontainers

Eind 2024, begin 2025 verloopt het huidige inkoop- en onderhoudscontract van zowel de (nagelvaste) ondergrondse afvalcontainers alsook de (mobiele) afvalcontainers en rolcontainers. Het inkopen en onderhouden van deze verschillende soorten inzamelmiddelen vormen een substantieel onderdeel van de GR Begroting. De (Europese) aanbesteding vindt na zomer 2024 plaats. Het is daarmee niet mogelijk om de Begroting 2025 te baseren op de daadwerkelijke tarieven die naar aanleiding van de aanbesteding per 1 januari 2025 zullen gaan gelden. Daarvoor in de plaats moeten we bij de bepaling van de inkoop- en onderhoudskosten uitgaan van de huidige, doch geïndexeerde, tarieven. Dit zorgt evenwel voor een bepaalde mate van onzekerheid in de Begroting 2025. Bij een tegenvallend aanbestedingsresultaat zou er mogelijk ook nog een tussentijdse begrotingswijziging moeten plaatsvinden.

J). Evaluatie GR Geul en Maas (2024)

De huidige Gemeenschappelijke Regeling Geul en Maas is op 17 november 2020 ondertekend door de colleges van Maastricht, Meerssen en Valkenburg aan de Geul. Naast de exploitatie van de milieuparken worden ook andere afval gerelateerde dienstverlening verricht binnen de GR Geul en Maas. Voor de gemeenten Meerssen en Valkenburg aan de Geul is deze dienstverlening per 1 januari 2021 aangevangen. Per 1 januari 2022 is ook gemeente Maastricht toegetreden tot de uitgebreidere GR Geul en Maas. De verbrede (3 gemeenten) en uitgebreidere (basistaken en plustaken) GR is aangegaan voor onbepaalde tijd en duurt minimaal 5 jaar. Daarbij is overeengekomen dat de samenwerking in kalenderjaar 2024 wordt geëvalueerd. Op basis van de evaluatie wordt besloten over de inhoud en vorm van verder samenwerking voor de daaropvolgende planperiode: 2025 en verder.

Met vriendelijke groet,

Namens het Bestuur van de GR Geul en Maas

V. De Rond
Voorzitter GR Geul en Maas

M. Dings
Secretaris GR Geul & Maas